

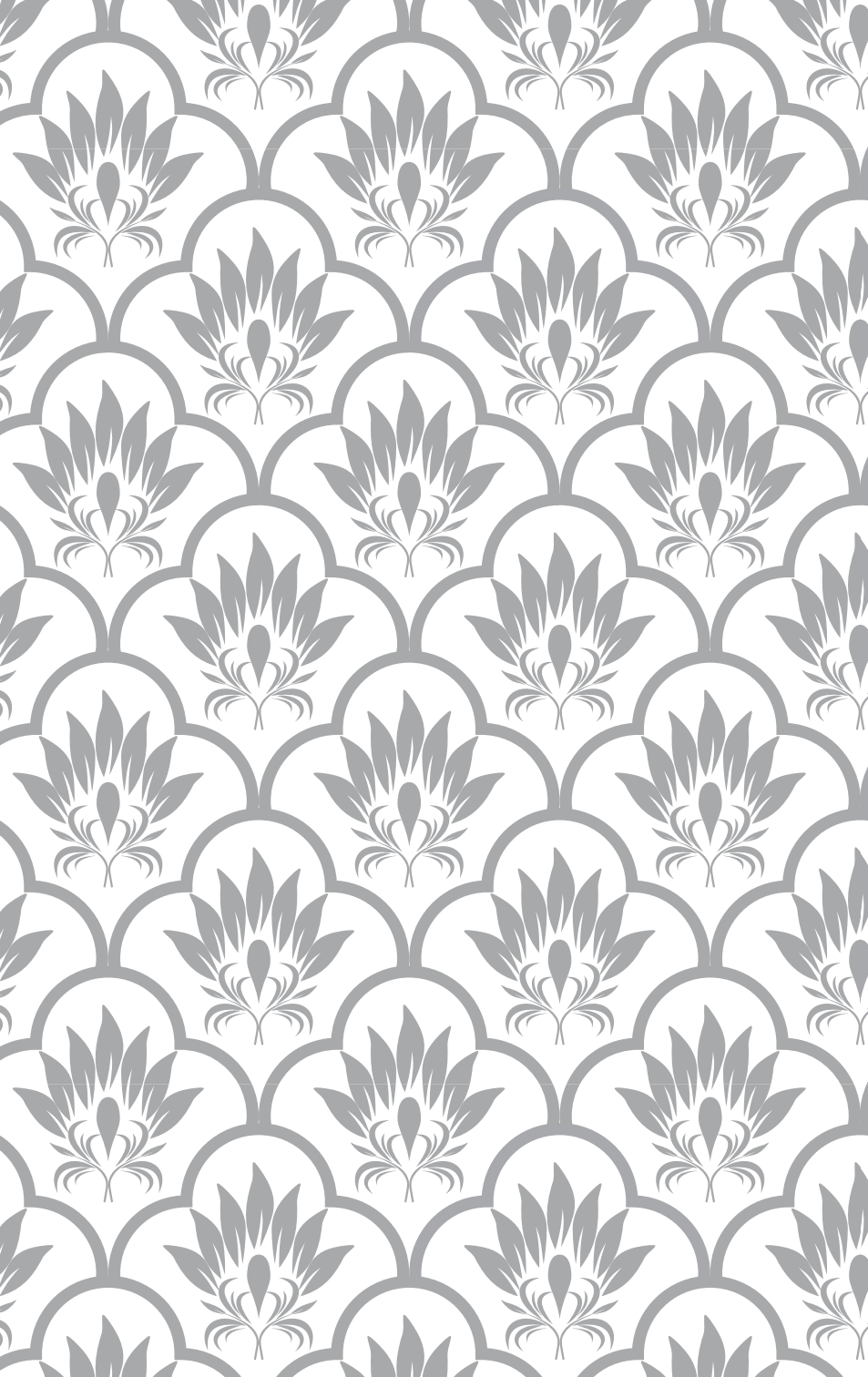
PRVÝ RAZ OBA DIELY V KOMPLETNOM VYDANÍ

LOUISA MAY ALCOTT

MAŁÉ
ŽENY

IKAR

LOUISA MAY ALCOTT

MALE
ZENY

Preložila Danka Jacečková

IKAR

Translation © 2020 by Danka Jacečková

Poetry translation © 1999, 2020 Magda Baloghová, 2020 Danka Jacečková

Jacket design © 2020 by Barbara Baloghová

Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7419-8

PRVÝ DIEL

KAPITOLA 1

„Vianoce bez darčiekov nie sú Vianoce,“ zahundrala Jo ležiaca na rohoži pred kozubom.

„Byť chudobný je strašné!“ vzdychla Meg a pozrela sa na svoje staré šaty.

„Myslím, že nie je spravodlivé, ak majú niektoré dievčatá kopu pekných vecí a iné vôbec nič,“ dodala malá Amy a ublížene potiahla nosom.

„Ale máme otecka a mamičku a jedna druhú,“ ozvala sa Beth spokojne zo svojho kútika.

Štyri mladé tváre ožiarené blkotajúcim ohňom sa pri týchto povzbudivých slovách rozjasnili, no vzápätí sa zasa zachmúrili, keď Jo smutne namietla: „Otecko tu s nami nie je a ešte dlho nebude.“

Nepovedala „možno nikdy“, ale každá z nich si to v duchu pomyslela, keď si spomenuli na otca, ktorý bol kdesi ďaleko na bojisku.

Na chvíľu zavládlo úplné ticho.

Vtom sa ozvala Meg veselším hlasom: „Ako viete, mama nám navrhla, aby sme si tento rok na Vianoce nedávali darčeky, lebo táto zima bude pre všetkých ťažká. Nemali by sme vraj míňať peniaze len tak pre potešenie, keď naši muži v armáde tak veľmi trpia. Veľa toho nezmôžeme, ale každá z nás môže priniesť aspoň malú obeť, a mali by sme to urobiť s radosťou. Obávam sa však, že ja to nedokážem.“ Meg pokrútila hlavou a ľútostivo pomyslela na všetky tie krásne veci, po ktorých túžila.

„Nemyslím si, že to málo, čo by sme utratili, by niekomu

naozaj pomohlo. Každá máme dolár a ten by armáde veru veľký úžitok neprinesol. Od vás ani od mamy nič neočakávam, ale za svoj dolár si chcem kúpiť *Undine a Sintrama*. Túžim po tom už dlho,“ vyhlásila knihomolka Jo.

„Ja som ten svoj chcela minúť na nové noty,“ povedala Beth s ľahkým povzdychom, ktorý nepočul nikto okrem zmetáka pri kozube a stojana na kanvicu.

„Ja si kúpim paradnu škatuľku ceruziek od Fabera. Naozaj ich potrebujem,“ dôvodila Amy odhodlane.

„O našich peniazoch sa mama nezmenila a určite by si neželala, aby sme sa všetkého vzdali. Kúpme si každá, čo chceme, a užime si trochu zábavy! Isto pracujeme dosť ťažko na to, aby sme si to zaslúžili,“ zvolala Jo a skúmala podpätky svojich topánok, ako to robievajú muži.

„Ja teda určite áno! Takmer celý deň učím otravné deti namiesto toho, aby som si užívala domácu pohodu, po ktorej túžim,“ sťažovala sa Meg.

„Ty to nemáš ani spolovice také ťažké ako ja,“ protirečila Jo. „Ako by sa ti páčilo byť celé hodiny zavretá s nervóznou, mrzutou starou dámou, ktorá ťa ustavične preháňa, nikdy nie je spokojná a donekonečna ťa otravuje, až kým nemáš chuť vyletiť z okna alebo sa rozplakať?“

„Nepatrí sa šomrať, ale vážne si myslím, že umývanie riadu a upratovanie sú najhoršie práce na svete. Vždy ma to rozladí a prsty mi tak stuhnú, že nemôžem poriadne cvičiť,“ konštatovala Beth s pohľadom upretým na svoje zhrubnuté ruky a s povzdychom, ktorý tentoraz počuli úplne všetci.

„Neverím, že ktorákoľvek z vás trpí tak ako ja,“ vyhrkla Amy. „Vy nemusíte chodiť do školy s bezočivými dievčatami, ktoré vás tyranizujú, keď na hodine niečo neviete, smejú sa vašim šatám, opečiatkujú vášho otca, ak nie je bohatý, a urážajú vás poznámkami, že nemáte dostatočne pekný nos.“

„Ak si myslela onálepkujú, tak to povedz správne, a nehovor

o oteckovi ako o nejakom úradnom lajstre,“ radila jej Jo so smiechom.

„Ja viem, čo som myslela, nemusíš byť hneď taká *stati-
rická*. Je potrebné používať *korpektné* výrazy a rozširovať si
slovnú zásobu,“ odvetila Amy dôstojne.

„Deti, nepodpichujte sa. Jo, azda by si nechcela mať pe-
niaze, o ktoré ocko prišiel, keď sme boli malé? Bože, ako
šťastne a dobre by sme si žili, keby sme nemali nijaké staros-
ti!“ zasnila sa Meg, ktorá si pamätala lepšie časy.

„Minule si tvrdila, že sme omnoho šťastnejšie než deti
Kingovcov, ktoré sa stále bijú a hádajú, hoci im peniaze
nechýbajú.“

„To je pravda, Beth. Aspoň si to myslím, pretože aj keď
musíme pracovať, užijeme si kopy zábavy a sme veselá par-
tia, ako by povedala Jo.“

„Jo používa hrozné hovorové výrazy!“ poznamenala Amy
a nesúhlasne sa pozrela na dlhú postavu natiahnutú na rohoži.

Jo sa okamžite posadila, vopchala si ruky do vreciek a za-
čala si pohvizdovať.

„Jo, prestaň, je to detinské!“

„Preto to robím.“

„Protivia sa mi hrubé, neokrôchané dievčatá!“

„A ja zasa neznášam afektované, ufňukané malé žaby!“

„Dobre si spolu nažívajú vtáčiky vo svojich malých hniez-
dach,“ zanôtila Beth ako zmierovací sudca a vystrúhala takú
grimasu, až sa oba krikľavé hlasy rozpustili v smiechu a pod-
pichovanie sa na nejaký čas skončilo.

„Vážne, dievčatá, chybu ste urobili obe,“ zhostila sa Meg
úlohy najstaršej sestry a začala ich napomínať. „Josephine,
už si dosť stará na to, aby si sa prestala správať detinsky. Ne-
prekážalo to až tak veľmi, keď si bola malé dievča, ale vyrást-
la si a nosíš vlasy vyčesané dohora. Nemala by si zabúdať, že
už si mladá dáma.“

„Nie som! A ak ju zo mňa robí účes, budem nosiť vrkoče až do dvadsiatky!“ vykrikla Jo, strhla si z vlasov sieťku a rozpustila si gaštanovú hrivu. „Neznesiem myšlienku, že musím vyrásť a stať sa slečnou Marchovou, nosiť dlhé šaty a vyzeráť ako zo škatulky! Už to je dosť zlé, že som dievča, hoci sa mi páčia chlapčenské hry, práca a spôsoby! Nedokážem prekonať sklamanie, že nie som chlapec. A teraz je to ešte horšie, pretože umieram túžbou ísť bojovať s ockom. No keďže som dievča, môžem iba sedieť doma a štrikovať ako unudená stará baba!

Jo potriasla modrou armádnou ponožkou, až ihlice zaštrngali ako kastanety a kľbko odletelo na druhú stranu izby.

„Úbohá Jo! Máš smolu, ale nedá sa nič robiť. Musíš sa uspokojiť s tým, že máš chlapčenské meno a hráš sa na nášho brata,“ povedala Beth a pohľadila ju po nepoddajných vlasoch rukou, ktorej jemný dotyk by nezhrubol, ani keby musela umyť všetok riad na svete.

„Pokiaľ ide o teba, Amy,“ pokračovala Meg, „si príliš punitčkárska a rezervovaná. Teraz sú tvoje maniere zábavné, ale ak si nedáš pozor, vyrastie z teba afektovaná husička. Páčia sa mi tvoje pekné spôsoby a vyberaný slovník, ak sa priveľmi neusiluješ hrať na dámu. Vtedy sú nezmyselné slová, ktoré používaš, rovnako zlé ako hovorové výrazy, ktorými nás častuje Jo.“

„Ak je Jo vetroplach a Amy hus, čo som, prosím, ja?“ opýtala sa Beth pripravená na Meginu kázeň.

„Ty si jednoducho zlatičko,“ odvetila Meg vrelo a nikto jej neodporoval, pretože „myška“ bola maznáčikom celej rodiny.

Keďže čitatelia zvyčajne chcú mať predstavu o tom, ako hrdinovia knihy vyzerajú, na chvíľu sa zastavíme, aby sme si povedali pár slov o štyroch sestrách, ktoré za súmraku sedia a štrikujú pri kozube, v ktorom veselo praská oheň, zatiaľ

čo vonku ticho padá decembrový sneh. Izba je priestranná a útulná, hoci koberec už vybledol a nábytok je veľmi jednoduchý. Na stene visí zopár pekných obrazov, výklenky sú plné kníh, v oknách kvitnú chryzantémy a vianočné ruže. Všetko je nasiaknuté príjemnou vôňou domova.

Margaret, najstaršia zo štyroch sestier, má šesťnásť rokov a je veľmi pôvabná. Má oblú postavu, svetlú tvár s veľkými očami, riavu jemných hnedých vlasov, rozkošné pery a biele ruky, na ktoré si dosť potrpí. Pätnásťročná Jo je veľmi vysoká, chudá s opálenou pleťou. Výzorom pripomína nemotorné žriebä, pretože občas nevie, čo si počať s dlhými končatinami, ktoré akoby jej prekážali. Má výrazné ústa, smiešny nos a prenikavé sivé oči, ktorým nič neunikne. Niekedy z nich šľahajú blesky, inokedy iskria veselosťou alebo sú zamyslené. Dlhá hriva hustých vlasov je jej skutočnou ozdobou, no zvyčajne si ich zmotá pod sieťku, aby jej neprekážali. Jo má zhrbené plecia, veľké ruky a chodidlá a nedbalo oblečené šaty. Celkovo vzbudzuje dojem dievčaťa, ktoré sa rýchlo mení na ženu a vôbec sa mu to nepáči. Elizabeth, alebo Beth, ako ju všetci volajú, je ružolíca trinásťročná dievčina s hladkými vlasmi a jasným pohľadom. Je plachej povahy, má bojazlivý hlas a mierumilovný výraz, ktorý len málokedy niečo naruší. Otecko ju volá „stelesnený pokoj“ a táto prezývka jej sedí naozaj dokonale. Žije vo svojom šťastnom svete, ktorý sa odváži opustiť len vtedy, keď sa chce stretnúť s tými pár ľuďmi, ktorým dôveruje a má ich rada. Amy, hoci je najmladšia, je najdôležitejšou osobou z celej rodiny, aspoň podľa vlastnej mienky. Dokonale štíhla princezná s modrými očami, belostnou pleťou a blondávkami kučierkami po plecia. Vždy sa nesie ako mladá dáma, ktorá si potrpí na vyberané spôsoby. Povahu štyroch sestier Marchových odhalíme čitateľovi v príhodnej chvíli.

Hodiny odbili šesť, Beth zamietla pred kozubom a položila predeň staré papuče, aby sa ohriali. Pohľad na ne vrátil dievčatám dobrú náladu, pretože to znamenalo, že čoskoro príde mamička. Všetky ju s radosťou očakávali. Meg prestala s kázaním a rozsvietila lampu, Amy vstala z kresla bez toho, aby ju o to musel niekto požiadať, a Jo zabudla na únavu, narovnala sa a prisunula papuče bližšie k ohňu.

„Už sú dosť obnosené. Mamke by sa zišli nové.“

„Napadlo mi, že jej ich kúpim za svoj dolár,“ povedala Beth.

„Nie, urobím to ja!“ vykrikla Amy.

„Ja som najstaršia,“ začala Meg, Jo ju však rozhodným tónom prerušila: „Keď je ocko preč, som v tejto rodine mužom ja a zožením papuče, lebo mi kládol na srdce, aby som sa o mamičku postarala, kým sa nevráti z vojny.“

„Už viem, čo urobíme,“ povedala Beth. „Namiesto toho, aby sme na Vianoce obdarovali seba, každá z nás venuje niečo jej.“

„To si celá ty, srdiečko! Čo jej teda kúpime?“ vyhrkla Jo.

Na chvíľu sa zamysleli. „Ja jej dám pekné rukavice,“ ozvala sa Meg, zjavne inšpirovaná pohľadom na svoje pestované ruky.

„Armádne topánky, to je najlepší nápad,“ skríkla Jo.

„Nejaké vreckovky s pekným lemom,“ navrhla Beth.

„Ja jej kúpim fľaštičku voňavky. Bude sa jej páčiť a pritom nie je drahá, takže mi ostane niečo aj na farbičky, ktoré som chcela,“ dodala Amy.

„Ako jej všetky tie veci dáme?“ opýtala sa Meg.

„Položíme ich na stôl, zavoláme ju dnu a budeme sledovať, ako otvára balíčky. Nepamätáte sa, aké to bolo, keď sme mali narodeniny?“ odpovedala Jo.

„Ja som bola vždy poriadne vystrašená, keď som si mala nasadiť korunu a sadnúť si na tú veľkú stoličku, a vy ste po-

chodovali okolo mňa, aby ste mi dali darček a pusu. Darčeky a bozky sa mi páčili, ale keď ste si potom sadli a pozerali, ako rozbaľujem balíčky, cítila som sa hrozne,“ priznala Beth, ktorá si opekala chlebík tak horlivo, až jej od ohňa sčervenela tvár.

„Nech si mamka myslí, že zháňame niečo pre seba, a potom ju prekvapíme. Meg, musíme ísť nakupovať zajtra popoludní. Ešte nás čaká veľa práce na nacvičovaní vianočnej hry,“ pripomenula Jo, korzujúca po miestnosti hore-dolu s rukami za chrbtom a nosom vystrčeným dohora.

„Na budúci rok už nebudem hrať. Začínam byť na také veci pristará,“ konštatovala Meg. Pravda však bola, že keď išlo o zábavu, pri ktorej sa mohla poriadne vyparadiť, bola stále rovnakým dieťaťom.

„Som presvedčená, že neskončíš, kým sa budeš môcť producírovať v bielych šatách s rozpustenými vlasmi a nosiť šperky zo zlatého papiera. Si naša najlepšia herečka. Ak sa rozhodneš zavesiť divadlo na klinec, môžeme to celé zabaliť,“ podotkla Jo. „Dnes večer musíme skúšať. Amy, poď sem a zahraj tú scénu s omdlievaním. Si v nej stuhnutá ako kus dreva.“

„Nemôžem si pomôcť. Ešte som nevidela nikoho omdlieť, a keď sa zvalím ako ty, budem samá modrina. Keby som mohla klesnúť pomaly, tak sa spustím na zem. Ak nie, elegantne odpadnem do kresla. Je mi jedno, či na mňa Hugo bude mieriť pištoľou,“ odsekla Amy, ktorá neoplývala hereckým talentom, aj tak ju však obsadili do hry, pretože ako jediná bola dostatočne malá, aby ju hlavný hrdina mohol za srdcovúceho kriku odniesť v náručí z javiska.

„Urob to takto. Zopni ruky a potácaj sa po izbe so zúfalým volaním: ‚Roderigo, zachráň ma! Zachráň ma!‘“ predvádzala Jo scénu a so skutočne desivým melodramatickým výkrikom sa zviezla na zem.

Amy sa ju snažila napodobniť, ale ruky spínala nemotorne, motkala sa ako bábika na klúčik a jej „Au!“ znelo, ako by ju niekto pichal špendlíkmi, nie ako výkrik plný strachu a úzkosti. Jo zúfalo zaúpela, Meg sa rozosmiala a Beth, ktorá to všetko sledovala s veľkým záujmom, pripálila chlieb. „Nemá to zmysel! Zahraj to najlepšie, ako vieš, keď pôjdeme naostro, a ak sa obecenstvo bude smiať, neobviňuj z toho mňa. Teraz ty, Meg.“

Ďalej šlo všetko hladko. Don Pedro sa vo dvojstránkovom monológovi bez jediného zaváhania vzoprel svetu. Čarodejníca Hagar predniesla nad kotlom plným variacích sa ropúch strašné zaklínadlo. Roderigo mužne rozorval svoje putá a Hugo umrel v agónii spôsobenej výčitkami svedomia a arzenom so šialeným rehotom.

„Toto je najlepšia hra, akú sme doposiaľ mali,“ nadchýnala sa Meg, keď sa mŕtvy zloduch posadil a šúchal si lakte.

„Nechápem, ako dokážeš napísať a zahrať takéto skvelé veci, Jo. Si úplný Shakespeare!“ zvolala Beth, ktorá bola skalopevne presvedčená, že jej sestry sú obdarené úžasným talentom.

„To ani nie,“ odvetila Jo skromne. „Aj podľa mňa je operná tragédia *Kliatba čarodejnice* celkom vydarená, ale chcela by som si vyskúšať *Macbetha*. Škoda, že nemáme prepadlisko pre Banqua. Vždy som túžila po tejto vražednej scéne. Je to vari dýka, čo vidím pred sebou?“ predniesla Jo, zagúľala očami a vymrštila ruku do vzduchu, ako to videla u jedného slávneho tragéda.

„Nie, to je vidlička na opekanie a namiesto chleba je na nej napichnutá mamina papuča. Beth je posadnutá divadlom!“ vykrikla Meg a skúška sa skončila spoločným výbuchom smiechu.

„Rada vás vidím takéto veselé, dievčatá moje,“ ozval sa od dverí srdečný hlas. Herci aj diváci sa otočili, aby privítali

vysokú, materinsky vyzerajúcu dámu s milým a starostlivým pohľadom. Nebola oblečená elegantne, i tak však vyzerala vznešene, a dievčatám sa zdalo, že pod sivým plášťom a čepcom, ktorý už dávno vyšiel z módy, sa skrýva najúžasnejšia mama na svete.

„Nuž, srdiečka, ako sa vám dnes darilo? Mali sme tolko práce, aby sme pripravili škatule na zajtrajšie odoslanie, že sa mi nepodarilo prísť domov na obed. Beth, bol tu niekto? Čo tvoja nádcha, Meg? Jo, vyzeráš unavená na smrť. Poď sem a daj mi pusku, dievčatko.“

Kým pani Marchová kládla tieto materinské otázky, vyzliekla si mokré šaty, obula si vyhriate papuče a posadila sa do kresla s Amy na kolenách, pripravená užiť si najšťastnejšiu hodinku svojho nabitého dňa. Dievčatá poletovali okolo a snažili sa dopriať jej čo najväčšie pohodlie. Meg prestrela čajový stolík, Jo priniesla drevo, rozostavila stoličky a pritom prevrátila a zhodila všetko, čoho sa dotkla. Tichá a usilovná Beth pobehovala medzi salónom a kuchyňou, Amy sedela so založenými rukami a všetkým rozkazovala.

Keď sa zhromaždili pri stole, pani Marchová s tajomným výrazom vyhlásila: „Po večeri mám pre vás prekvapenie.“

Po okolitých tvárach prebehol nadšený úsmev ako slnečný lúč. Beth zatlieskala, zabudnúc na sušienku v ruke, a Jo vyhodila do vzduchu obrúsok s výkrikom: „List! List! Trikrát hurá oteckovi!“

„Áno, krásny dlhý list. Má sa dobre a myslí si, že prežije zimu lepšie, než sme sa obávali. Želá nám s láskou šťastné Vianoce a posielá vám špeciálny odkaz, dievčatá,“ povedala pani Marchová a poklopkala si po vrečku, akoby v ňom ukrývala poklad.

„Rýchlo dojedzte a nebabrite sa s tým! Amy, prestaň vytrčať malíčok a neuškrňaj sa nad tanierom!“ vykrikla Jo, kto-

rej zabehol čaj a chlieb jej spadol na koberec maslovou stranou, tak veľmi sa nemohla dočkať prekvapenia.

Beth si už nevzala ani kúsok. Namiesto toho sa odkradla do svojho tmavého kútika, kým ostatné sestry nedojedli, a rozjímala o nadchádzajúcom potešení.

„Myslím, že od otecka bolo skvelé, že sa prihlásil ako vojenský kaplán, keď bol pristarý na to, aby ho povolali, a nemal dosť sily, aby sa stal vojakom,“ povedala Meg s láskou.

„Ako by som si len priala ísť tam ako bubeník alebo ako marky... ako sa to povie? Alebo ako sestrička, aby som mohla byť ockovi nablízku a pomáhať mu,“ zvolala Jo.

„Spať v stane, ješť všetky tie nechutné veci a piť z plechového hrnčeka musí byť veľmi nepríjemné,“ vzdychla si Amy.

„Kedy sa vráti domov, mamička?“ opýtala sa Beth a hlas sa jej trochu zachvel.

„Až o mnoho mesiacov, zlatko, ak neochorie. Zostane tam a bude si verne plniť povinnosť tak dlho, ako bude vladať. Nebudeme ho žiadať, aby sa vrátil skôr, než sa bez neho zaobídu. A teraz si vypočujte, čo píše.“

Všetky sa prisunuli bližšie k ohňu. Matka vo veľkom kresle, Beth schúlená pri jej nohách, Meg a Amy usadené každá na jednom operadle a Jo opretá vzadu, kde si nikto nevšimne jej pohnutie, keby ju list priveľmi dojal. V tých ťažkých časoch bol však dojímavý takmer každý list, najmä tie, ktoré posielali domov otcovia. Tento hovoril veľmi málo o prežitých súženiach, nebezpečenstve alebo o smútku za domovom. Bol to veselý list plný nádeje, farbisto opisujúci život v tábore, pochody a vojenské správy, a len na jeho konci sa prejavilo pisateľovo srdce preplnené otcovskou láskou a túžbou za dcérami, ktoré zostali doma.

„Odovzdaj im moje pozdravy a bozky. Povedz im, že na ne každý deň myslím, v noci sa za ne modlím a v každom čase nachádzam útechu v ich láske. Rok, kým sa uvidíme, sa môže

zdať veľmi dlhý, ale pripomeň im, že aj počas neho môžeme všetci pracovať, aby sme nepremárnili čas. Viem, že si budú pamätať všetko, čo som im povedal, že budú milujúcimi deťmi, ktoré si verne plnia povinnosti, statočne sa popasujú so svojim vnútorným nepriateľom, až napokon samy nad sebou zvíťazia. Takže keď sa vrátim, budem môcť byť na svoje malé ženy hrdý a mať ich radšej než kedykoľvek predtým.“

Keď mama čítala túto časť, všetky plakali. Jo sa nehanbila za veľkú slzu, ktorá jej sklzála zo špičky nosa, a Amy vôbec neprekážalo, že si pokazí lokne, keď si zaborila tvár do maminho pleca a vzlykala: „Som sebecké dievča! Ale naozaj sa budem usilovať byť čoraz lepšia a lepšia, aby som ho nesklamala.“

„To my všetky,“ zvolala Meg. „Priveľa myslím na to, ako vyzerám, a neznášam prácu, ale zmením to, ak sa bude dať.“

„Pokúsim sa byť naozaj ‚malá žena‘, ako ma ocko rád nazýva, nebudem taká drsná a divoká, a budem si plniť povinnosti tu, kde som, namiesto toho, aby som túžila byť niekde inde,“ sľubovala Jo, uvažujúc o tom, že zvládnuť svoj temperament na domácej pôde bude možno omnoho ťažšie ako postaviť sa zoči-voči jednému či dvom povstalcom na Juhu.

Beth mlčala, len si poutierala slzy modrou armádnou ponožkou a s vervou sa pustila do štrikovania. Plnila úlohu, ktorá bola poruke, aby nestrácala čas. A pritom sa v hĺbke svojej tichej dušičky rozhodla byť presne taká, akú ju otec chcel nájsť, keď sa o rok šťastne vráti domov.

Pani Marchová prelomila ticho, ktoré nastalo po Joiných slovách, a zvesela povedala: „Pamätáte sa, ako ste sa hrávali na *Cestu pútnika*, keď ste boli malé? Nič vás nepotešilo viac, ako keď som vám na chrbát namiesto bremena priviazala plátenné batôžky, nasadila vám klobúky, do ruky dala palice a zvitky papierov. Putovali ste po celom dome od pivnice, ktorá bola Mestom skazy, až celkom hore na povalu, kde ste našli kopu vecí, z ktorých ste si postavili Nebeské mesto.“

„To bola zábava, hlavne keď sme šli popri levoch, zápasili s Anjelom skazy a prechádzali údolím škriatkov,“ zaspomínala si Jo.

„Mne sa páčilo, keď sme zhodili batohy a tie zhrmotali dolu po schodoch,“ dodala Meg.

„Ja si z toho veľa nepamätám, iba to, že som sa bála pivnice a tmy v predsieni, a že mi tam hore vždy chutil koláč s mliekom. Keby som už nebola na takéto veci pristará, rada by som si ich zopakovala,“ povedala Amy, ktorá začala odmietat detinské veci v „zrelom“ veku dvanástich rokov.

„Na niečo také nikdy nie sme pristaré, moja drahá, pretože túto hru hráme svojím spôsobom stále. Nesieme svoje bremená, pred nami leží cesta, po ktorej kráčame, a túžba po dobre a šťastí nás privádza cez množstvo problémov a omylov až k pokoju, ktorý je skutočným Nebeským mestom. A teraz, moje malé pútničky, čo keby ste začali odznova? Nielen v rámci hry, ale naozaj. Uvidíme, ako ďaleko sa dostanete, kým sa otecko vráti domov.“

„Vážne, mami? A kde máme batôžky?“ opýtala sa Amy, ktorá brala všetko doslova.

„Každá z vás pred chvíľou povedala, aké bremeno nesie, okrem Beth. Takmer si myslím, že žiadne nemá,“ usmiala sa mama.

„Ale áno, mám. Mojm bremenom je riad a prachovka. Závidím dievčatám, ktoré majú pekný klavír, a bojím sa ľudí.“

Sestry považovali Bethin batôžtek za veľmi smiešny, no ani nemukli, aby nezranili jej city.

„Skúsme to,“ zamyslela sa Meg. „Je to len iný názov pre našu snahu správať sa dobre a ten príbeh nám v tom môže pomôcť. Chceme byť dobré, ale je to ťažké, občas na to zabúdame a neusilujeme sa dostatočne.“

„Dnes večer sme uviazli v Bažine malomyselnosti a ma-

mička nás prišla vyslobodiť. Mali by sme mať zvitok s ná-
poveďou ako Kristián. Čo s tým urobíme?“ opýtala sa Jo
potešená štipkou fantázie, ktorá prepožičala jej nesmierne
nudným povinnostiam nádych romantiky.

„Ráno na Štedrý deň sa pozrite pod svoje vankúše a každá
z vás si tam nájde sprievodcu,“ odpovedala pani Marchová.

Rozprávali sa o svojich plánoch, kým stará Hannah
odpratala riad zo stola. Potom vytiahli štyri košíčky na ruč-
né práce a ihly sa v ich rukách len tak mihali, keď sa pusti-
li do obšívania plachiet pre tetu Marchovú. Bola to nudná
práca, ale v ten večer ani jedna z nich nereptala. Jo navrhla,
aby si rozdelili dlhé lemy na štyri časti a nazvali ich Európa,
Ázia, Afrika a Amerika, a tak im to šlo pekne od ruky, najmä
keď hovorili o rôznych krajinách, cez ktoré viedli ich stehy.

O deviatej prestali pracovať a začali spievať, ako to robie-
vali každý deň pred spaním. Beth jediná dokázala vylúdiť
melódiu zo starého klavíra. Len ona vedela, ako sa jemne do-
týkať zažltnutých klávesov a príjemnými tónmi podfarbovať
spev. Megin hlas znel ako flauta, ona a mama spoločne viedli
tento malý domáci zbor. Amy cvrlikala ako svrček, Join spev
sa uberal vlastnou cestou a vždy, keď sa to hodilo najmenej,
sa prejavil falošným tónom. Často sa stávalo, že jej kráka-
nie pokazilo aj najzádumčivejšiu pieseň. Sestry takto spolu
spievali od chvíle, keď začali džavotať: *Trblietaj sa, trblietaj,*
chviezdiška...

Stala sa z toho rodinná tradícia, lebo matka bola rodená
speváčka. Prvým ranným zvukom bol jej spev, rozliehajúci
sa po celom dome ako trilkovanie škovránka. Jej hlas bol aj
to posledné, čo dievčatá večer počuli, pretože si nikdy nepri-
padali pristaré na uspávanku od mamičky.